

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 18.6.2012
SRS 024988/2012

Zpráva č. 12 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 11.6.– 17.6.2012

1. Počasí

Téměř celé sledované období bylo ve znamení velké oblačnosti, na většině míst s intenzivními přeháňkami a bouřkami. Spadlo celkem 30 až 90 mm srážek. Ranní teploty se pohybovaly kolem 10-15°C a odpolední do 20°C. Ke konci sledovaného období se výrazně oteplilo a přišlo letní počasí s teplotami sahajícími ke 30°C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vydatné srážky přerušily ochranné zásahy ve všech plodinách. Vlivem vysoké vlhkosti se začínají objevovat ve větší míře houbové choroby. V pravidelných sledech probíhají chemické zásahy proti houbovým chorobám ve vinicích a sadech. Pokračuje sklizeň jahod a třešní.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 71-75 BBCH)

Růstová fáze: první zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti (obsah zrn vodnatý) až střední mléčná zralost (všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená)

Lokálně silný výskyt **mrazové hluchoklasosti a běloklasosti pšenice** byl nalezen na okrese Znojmo (Dyjákovice, 14.6.).

První výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** na praporcových listech byl zaznamenán v okrese Kroměříž (Kroměříž 12.6., Břest, 12.6.) a Břeclav (Němčičky, 15.6.).

První výskyt pyknid **tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech F1 byl sledován v okresech Kroměříž (Lutopecny, 12.6.) a Břeclav (Boleradice, 13.6.).

Slabé až lokálně střední výskyty **černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** v klasech byly zjištěny v rámci celé oblasti.

První výskyt **růžovění klasů pšenice (*Fusarium* spp.)** v klasech byl objeven na okresech Znojmo (Krhovice, 11.6.), Břeclav (Velké Pavlovice, 11.6., Boleradice, 13.6., Hrušky, 14.6.), Hodonín (Prušánky, 11.6.) a Kroměříž (Lutopecny, 12.6.).

První výskyt **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** na listech byl zaznamenán na okrese Kroměříž (Zlámanka, 12.6.).

Lokální silný výskyt samiček a larev **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** v klasech byl objeven na okrese Znojmo (Těšetice, 14.6.), Hodonín (Prušánky, 11.6.). Střední výskyt hlášen z okresů Kroměříž (Kroměříž 12.6., Břest, 12.6.) a Břeclav (Boleradice, 13.6.).

První výskyt imag **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 12.6.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 75-85 BBCH)

Růstová fáze: střední mléčná zralost (všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená) až těstovitá zralost (obsah zrna ještě měkký, deformace tlakem nehtu reverzibilní)

První výskyt **černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** v klasech byl objeven na okrese Znojmo (Dyjákovice, 14.6.).

První výskyt **růžovění klasů ječmene (*Fusarium* spp.)** byl zjištěn v okrese Vyškov (Nemotice, 12.6.).

Napadení klasů se pozoruje v době mléčné zralosti až voskové zralosti (RF 75-85). Kontroluje se minimálně 20 rostlin.

Fungicidní ošetření se provádí v BBCH 61-69, dle signalizace, nebo při ohrožení v době kvetení.

JEČMEN JARNÍ (RF 61-75 BBCH)

Růstová fáze: počátek květu (prvé prašníky viditelné) až střední mléčná zralost (všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená)

První výskyt **černí obilnin (*Cladosporium* spp.)** v klasech byl objeven na okrese Znojmo (Horní Dubňany, 13.6.) a Břeclav (Němčičky, 13.6.).

První výskyt samiček a larev **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** v klasech byl objeven na okrese Znojmo (Hodonice, 11.6.) a Břeclav (Němčičky, 13.6.).

První výskyt samiček a larev **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** na listech byl objeven na okrese Znojmo (Hodonice, 11.6.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 73- 79 BBCH)

Růstová fáze: asi 30% lusků dosáhlo druhově specifické velikosti, až téměř veškeré lusky dosáhly druhově specifické velikosti (zelená zralost)

Lokálně střední výskyt deformovaných lusků poškozených sáním **třásněnkou hrachovou (*Kakothrips pisivorus*)** byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, 15.6.)

Pokles intenzity náletu imag **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** do feromonového lapače byl zaznamenán v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 13.6.).

Monitoring letu imag se provádí pomocí feromonových lapačů, 2x týdně se zaznamenává počet odchycených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření musí být cíleno proti líhnoucím housenkám, ošetřuje se tedy 7-10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OLEJNINY

MÁK (RF 41 BBCH)

Růstová fáze: objevení mladého poupěte mezi listy růžice

Plošný, střední výskyt **plísně máku (*Peronospora arborescens*)** na listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 12.6.).

ŘEPKA OZIMÁ (RF 79 BBCH)

Růstová fáze: téměř veškeré šesule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti

Lokální střední až silné výskyty **černí (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.)** na šesulích byly nalezeny na okresech Znojmo (Těšetice, 14.6.), Břeclav (Horní Bojanovice, Němčičky, 13.6.), Hodonín (Prušánky, 11.6.), Zlín (Dolní Ves, 11.6.), Uherské Hradiště (Polešovice, 12.6.), Kroměříž (Kroměříž, 12.6.) a Vyškov (Hoštice, 12.6.).

První výskyt **plísně šedé (*Botryotinia fuckeliana*)** na předčasně zrajících šesulích a lodyhách byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Buchlovice, 12.6.), Hodonín (Prušánky, 11.6.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 13.6.).

První výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** na šesulích byl zaznamenán na okrese Kroměříž (Kroměříž, 12.6.) a Hodonín (Prušánky, 11.6.).

Chemické ošetření je účelné do 10 dnů po odkvětu. Později je neúčelné

PÍCNINY

VOJTĚŠKA

První výskyt imag **obaleče vojtěškového (*Cydia medicaginis*)** ve feromonovém lapáku byl zaznamenán v okrese Břeclav (Starovice, 6.6.). Ve sledovaném období byl výskyt nulový.

OVOCNÉ DŘEVINY

Lokálně střední intenzita napadení ovocných stromů housenkami **přástevníčka amerického (*Hyphantria cuda*)** byla zjištěna na okrese Břeclav (Hrušky, 15.6.).

Jádroviny

JABLOŇ (RF 74 BBCH)

Růstová fáze: průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T, velikost vlašského ořechu)

První výskyt **moniliniové hniloby (*Monilinia fructigena*)**, především na hmyzem poškozených plodech byl zjištěn na okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 12.6.).

Lokálně střední výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl zjištěn v okrese Břeclav (Mikulov, 13.6.), na plodech v okrese Kroměříž (Vážany, 12.6.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní

(postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

Ohniskový výskyt mšice jabloňové (*Aphis pomi*) na letorostech byl zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 12.6.)

Ve sledovaném období byly nálety imag samců obaleče jablečného (*Cydia pomonella*) a dalších druhů obalečů do feromonových lapačů slabé až nulové.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovky 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První výskyt imag podkopníčka spirálového (*Leucoptera malifoliella*) ve feromonových lapačích byl zaznamenán na okrese Zlín (Žlutava, 4.6.).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 75 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi poloviny konečné velikosti

První výskyt moniliniové hniloby (*Monilinia fructigena*) na plodech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 12.6.)

SLIVONĚ (RF 75 BBCH)

Růstová fáze: plod dosahuje asi poloviny konečné velikosti

Lokálně střední výskyt puchrovitosti slivoně (*Taphrina pruni*) byl zaznamenán na okrese Břeclav (Němčičky, 11.6.).

Lokálně silný výskyt housenek bekyně zlatořitné (*Euproctis chrysorrhoea*) na silničním stromořadí byl objeven na okrese Znojmo (Jamolice).

Ohniskový silný výskyt vlnovníka trnkového (*Eriophyes similis*) na listech byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 12.6.).

Zjištěny nulové výskyty obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) a obaleče východního (*Cydia molesta*) ve feromonových lapačích na okrese Kroměříž (Šelešovice).

TŘEŠEŇ (RF 85 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení

První výskyt moniliniové hniloby (*Monilinia fructigena*) na plodech byl zaznamenán v okrese Břeclav (Němčičky, 11.6.).

První výskyt larev vtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*) ve zrajících plodech byl zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, 11.6.).

Skořápkaté ovoce

OŘEŠÁK

První výskyt poškozených plodů vlnovníkem puchýřovitým (*Aceria tristriatus*) byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 12.6.).

RÉVA VINNÁ (RF 61-67 BBCH)

Růstová fáze: začátek kvetení (10% čepiček opadlo) až 70% čepiček opadlo

Projevy vrcholové chlorózy révy na letorostech, ve střední až silné intenzitě byly pozorovány v rámci celé oblasti.

První výskyt plísňě révy (*Plasmopara viticola*) byl zjištěn na listech i v květenství v okrese Břeclav (Hrušky, 11.6. a Němčičky, 15.6.).

Pozorování se provádí při ukončení kvetení a dále v intervalu 14 dní až do 15.9. Na označených keřích se pozoruje 200 listů, 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetření v období před květem, příp. v době kvetení se provádí, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění a byly zjištěny první primární výskyty. Za základní ošetření se považují dvě ošetření v období po odkvětu. Dále ošetřujeme dle potřeby až do fáze zaměkání. Počet a intenzita (interval 10-14 dní) závisí na vhodnosti podmínek pro šíření choroby, intenzitě růstu a typu přípravku.

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170$ DS) byla splněna v nejteplejších lokalitách oblasti dne 1.5. Po vydatných dešťových srážkách jsou rovněž splněny povětrnostní podmínky (min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více).

Obaleč jednopásý (*Eupoecilia ambiguella*) a obaleč mramorovaný (*Lobesia botrana*) zjištěn první výskyt housenek v květenství na okresech Uherské Hradiště (Polešovice, 12.6.) a Břeclav (Němčičky, 15.6.).

ZELENINA

KEDLUBEN (RF 14-16 BBCH)

Růstová fáze: čtvrtý pravý list rozvinutý až šestý pravý list rozvinutý

První výskyt okřídlených samiček a larev mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 11.6.).

SVĚTELNÝ LAPAČ

První imaga zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*) ve světelném lapači byly zachyceny na okresech Znojmo (Oblekovice, 7.6.) a Uherské Hradiště (Chylice, 7.6.).

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách srs:

<http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.